

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 15-12-24004 תמר נ' בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ

לפני כבוד השופט פרופ' עופר גרוסקופף

שרית תמר

המבקשת

ע"י באי כוחה עו"ד גיל רון, עו"ד אהרון רבינוביץ ועו"ד יעקב אביעד

נגד

בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ

המשיב

ע"י באי כוחו עו"ד יאיר שילה ועו"ד נטליה סטרחוב

פסק דין

(אישור הסדר פשרה בתובענה ייצוגית)

לפניי בקשה לאישור הסדר פשרה בתובענה הייצוגית שבכותרת, בין המבקשת, גב' שרית תמר (להלן: "המבקשת") לבין המשיב, בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן: "הבנק" או "המשיב"). עניינה של התובענה בטענות המבקשת כי הבנק גבה שלא כדין וביתר עמלות בגין פעולות שבוצעו על ידי לקוחות הבנק עליהם חל תעריפון "יחיד/עסק קטן", וזאת בניגוד לסעיף 2(ב) לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008, אשר נכנס לתוקף ביום 1.8.2013. מהטעמים שיפורטו להלן הגעתי למסקנה כי יש לאשר את הבקשה, ולתת להסדר הפשרה תוקף של פסק דין.

א. רקע – טענות הצדדים והשתלשלות ההליכים

1. ביום 10.12.2015 הגישה המבקשת, באמצעות באי כוחה, תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית נגד המשיב (להלן: "בקשת האישור"), לפי פרט 3 לתוספת השנייה לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 (להלן: "חוק תובענות ייצוגיות"): "תביעה נגד תאגיד בנקאי, בקשר לעניין שבינו לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו".

2. עניינה של בקשת האישור, בתמצית, בטענה כי הבנק גבה מלקוחות הבנק עליהם חל תעריפון "יחיד/עסק קטן" (להלן: "התעריפון המלא"), עמלות שלא כדין וביתר, בגין פעולות שונות שבוצעו על ידם החל מיום 1.8.2013. זאת, בניגוד להוראת סעיף 2(ב) לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), תשס"ח-2008 (להלן: "כללי הבנקאות"), אשר נכנסה לתוקפה ביום 1.8.2013 ולפיה "עמלה שרשאי תאגיד בנקאי לגבות בעד שירות הכלול בתעריפון המלא, תחושב באופן שלא תעלה על סכום או שיעור העמלה הנגבית בעד אותו שירות מתאגיד שאינו עסק קטן..." (להלן: "הוראת השוואה").

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 15-12-24004 תמר נ' בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ

- יצוין, כי בקשה לאישור תובענה ייצוגית בעילה זהה הוגשה לבית משפט זה נגד בנק הפועלים בע"מ ונגד הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ ביום 26.2.2015, במסגרת ת"צ 15-02-63162 (להלן: **"עניין לפינר"**). פסק דין המאשר הסדר פשרה שנכרת מול בנק הפועלים ניתן על ידי ביום 19.6.2017. פסק הדין המאשר הסדר פשרה שנכרת מול הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ ניתן על ידי ביום 30.1.2018 (להלן: **"הסדרי הפשרה בעניין לפינר"**).
3. להבהרת הרקע יוסבר כי בחודש יולי 2008 הונהגה רפורמה מקיפה בנוגע לעמלות הבנקים, במסגרתה נקבעה בכללי הבנקאות רשימה אחידה ומוגדרת של עמלות, שרק אותן רשאים הבנקים השונים לגבות מיחידים ומעסקים קטנים, כהגדרתם בכללי הבנקאות. תעריפון זה מכונה בכללי הבנקאות התעריפון המלא (להלן: **"התעריפון המלא"**), ומטרתו לאפשר השוואה בין המחירים המוצעים ע"י בנקים שונים בגין אותו שירות (יובהר, כי התעריפון המלא מגדיר את סוגי העמלות שניתן לגבות, לא את סכומן או שיעורן). התעריפון המלא אינו חל על עסקים גדולים (כלומר, מי שאינו נכלל בהגדרת יחיד או עסק קטן), לגביהם רשאים הבנקים לקבוע תעריפון כרצונם (להלן: **"תעריפון עסק גדול"**). ואולם, ממועד כניסתה לתוקף של הוראת ההשוואה (דהיינו מיום 1.8.2013) אין הבנק רשאי ליצור מצב בו העמלה הקבועה בתעריפון עסק גדול תהיה נמוכה מהעמלה הקבועה בתעריפון המלא.
4. ביום 10.5.2016 הגיש הבנק את תגובתו לבקשת האישור, במסגרתה דחה את טענות המבקשת, וטען בין היתר כדלהלן: התעריפון המלא אינו זהה לתעריפון עסק גדול, ואין אחידות או קביעה מבנית מחייבת ביחס לתעריפון עסק גדול; אף מעמדת המפקחת על הבנקים עולה כי חלק ניכר מהעמלות בתעריפונים השונים אינו בר השוואה; סכום העמלות שגובה הבנק בפועל נמוך יותר מהכתוב בתעריפון המלא, ולפיכך מצבם של יחידים ועסקים קטנים טוב יותר ממצבם של עסקים גדולים; דרכה של המבקשת שגויה הואיל והוראת ההשוואה עוסקת בגביית עמלות ולא בהשוואת תעריפונים; המבקשת חברת מועדון עובדי המדינה וככזו היא פטורה מתשלום כל עמלות העו"ש הנטענות בבקשת האישור, וגם בנוגע לעמלות נ"ע זכאית היא להנחה על התעריפון המלא. על כן, ממילא לא נגבה ממנה דבר "ביתר", והיא נעדרת עילת תביעה אישית; המבקשת שוגה בהבנת התעריפונים של הבנק משהיא לא מתייחסת למכלול העמלות המשולמות על ידי עסק גדול; הלכה למעשה בנק יהב הוא הבנק הזול במדינה, למעט בנק ירושלים.
5. בין לבין, ביום 10.9.2015, במסגרת דיון בעניין לפינר וכן בתיק קשור המעורר סוגיות דומות במהותן (ת"צ 15-03-5285 **דיאם נ' בנק מזרחי טפחות בע"מ**) (להלן: **"עניין דיאם"**), ביקשתי לקבל את עמדת המפקחת על הבנקים (להלן: **המפקחת**) לסוגיה הנידונה, ובכלל זאת התבקשה התייחסותה לשאלות הבאות:
- (1) **כיצד יש ליישם את [הוראת ההשוואה] ביחס לשירותים אותם מעניק הבנק לעסקים גדולים במסגרת השירותים המכוסים בדמי הניהול הקבועים.**

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 24004-12-15 תמר נ' בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ

1 (2) האם במסגרת יישום [הוראת השוואה] יש לצרף לעמלה בה מחויב עסק גדול גם

2 את עמלת רישום הפעולה ביחס לאותן פעולות בהם מחויבים עסקים גדולים בעמלה

3 זו (עמלה שלא ניתן לחייב בה עסקים קטנים ולקוחות פרטיים).

4
5 6. עמדת המפקחת הוגשה ביום 15.12.2015 (באמצעות באתר כוחה מפרקליטות מחוז תל אביב -

6 אזרחי, עו"ד עדי בר טל). לאור חשיבותה בהליך שלפניי, אביאה כמעט בשלמותה:

7 סעיף 2(ב) לכללי הבנקאות [הוראת השוואה] ... הוסף לכללים בעקבות המלצות

8 הצוות לבחינת הגברת התחרות בענף הבנקאות בראשות המפקח על הבנקים...

9 במסגרת עבודתו בחן הצוות, בין השאר, את עלות השירותים הבנקאיים הניתנים

10 למגזר העסקים הקטנים ... סעיף 2(ב) לכללים נועד להבטיח שאופן חישוב תעריפי

11 השירותים בתעריפון יחידים ועסקים קטנים, המאפיינים פעילות עסקית, יהיה

12 באופן שלא יעלה על תעריפי השירותים המקבילים בתעריפון העסקי החל על

13 תאגידים שאינם "עסק קטן", זאת כדי להגדיל את התמריץ של עסקים קטנים

14 להצטרף לתעריפון יחידים ועסקים קטנים (התעריפון המלא).

15
16 לנוכח האמור, השלב הראשון ביישום סעיף 2(ב) לכללים הוא השוואה בין

17 השירותים הכלולים בתעריפון יחידים ועסקים קטנים ובתעריפון העסקי. ככל

18 שמדובר באותו שירות, העמלה הנגבית בעדו במסגרת התעריפון יחידים ועסקים

19 קטנים תחושב באופן שלא יעלה על סכום או שיעור העמלה הנגבית בעד אותו

20 שירות מתאגיד שאינו עסק קטן.

21
22 יובהר, כי ישנם שירותים הנחזים להיות זהים, על פי שמם בלבד, אך אינם כאלה

23 בפועל, בשל השתייכותם לקבוצת שירותים מסוימת. כך לדוגמא, בתעריפון המלא

24 ליחידים ולעסקים קטנים הקבוע בתוספת הראשונה לכללים הוגדרו שני שירותים

25 – פעולה על ידי פקיד ופעולה בערוץ ישיר – הכוללים פעולות שוטפות של לקוח

26 במסגרת חשבון עובר ושב (פעולות כגון הפקדת מזומן, משיכת מזומן, העברה או

27 הפקדה לחשבון אחר, פדיון שיק, הפקדת שיק, תשלום שובר, פריטת מזומן, הפקה

28 ומסירת תדפיס לבקשת לקוח, שאילתת מידע). שני שירותים אלו – פעולה על ידי

29 פקיד ופעולה בערוץ ישיר – אינם בני השוואה לשירותים הנושאים שם דומה

30 ומופיעים בתעריפון עסקים גדולים, בין אם אותם שירותים כלולים במסגרת

31 ההגדרה של דמי ניהול קבועים ובין אם לאו, שכן תמחור העמלה הנגבית בעדם

32 במסגרת תעריפון יחידים ועסקים קטנים בוצע על בסיס ערוץ הפעולה ולא על בסיס

33 הפעולה הבנקאית עצמה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 15-12-24004 תמר נ' בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ

במילים אחרות, חלק ניכר מן העמלות הנגבות בעד השירותים אינן בנוות השוואה בין התעריף המלא לתעריף העסקי.

לעומת זאת, השירותים שבעדם נגבות עמלות והם ברי השוואה הם: טיפול באשראי ובטחונות – הלוואות שאינן לדיור מעל 100,000 ש"ח; טיפול באשראי ובטחונות – הלוואות לדיור; גרירת הלוואה לדיור; שינויים בהסכם ההלוואה או בתנאי הערבות לבקשת לקוח או ערב; שירותים שניתנים בקשר לפעולות בתחום ניירות ערך.

אשר לשאלה אם במסגרת יישום סעיף 2(ב) לכללים, יש לצרף לעמלה בה מחויב עסק גדול גם את עמלת רישום הפעולה – עמדת המפקח על הבנקים היא כי אין לצרף עמלה זו. זאת, מכיוון שהדבר עומד בניגוד למטרת הסעיף כאמור לעיל, שהיא להגביר את התמריץ של עסקים קטנים להצטרף לתעריפון הקמעונאי (המלא). צירוף עמלת השורה מקשה על ההשוואה בין התעריפון הקמעונאי לתעריפון לעסקים גדולים ולכן פוגע במטרת הסעיף.

7. מעמדת המפקחת עולה כי לא ניתן להשוות בין העמלות הנגבות בגין ניהול חשבון עו"ש מלקוחות עליהם חל התעריפון המלא לבין העמלות הנגבות בגין ניהול חשבון עו"ש מלקוחות עליהם חל תעריפון עסק גדול. מנגד, שירותים אחרים בגינם נגבות עמלות הם ברי השוואה.

8. להשלמת התמונה יצויין כי ביום 31.1.2018 אושרה על ידי הבקשה שהוגשה בעניין **דיאם** לניהול תובענה כייצוגית נגד בנק מזרחי ביחס לעמלה אחת (עמלת הוצאת ערבות) ונדחתה הבקשה לניהול תובענה כייצוגית ביחס לשמונה עמלות אחרות (עמלות העו"ש). ביסוד ההחלטה בעניין **דיאם** עמדה הפרשנות לפיה ניתן להפעיל את הוראת ההשוואה בהתקיים שני תנאים מצטברים: **"ראשית, ניתן לאתר בתעריפון עסק גדול את העמלה המתייחסת לשירות המוגדר בתעריפון יחיד/עסק קטן; שנית, שיטת התמחור של העמלה בשני התעריפוני היא בת השוואה"** (פסקה 17 להחלטה).

9. ביום 15.1.2018, דהיינו קודם להחלטה לאשר ניהול תובענה כייצוגית בעניין **דיאם**, הגישו הצדדים לבית משפט זה בקשה לאישור הסדר פשרה שנכרת ביניהם (להלן: **"הבקשה"** ו-**"הסדר הפשרה"**, בהתאמה), המבוסס אף הוא על עמדתה של המפקחת בסוגיה.

10. ביום 16.1.2018 הוריתי לפעול לגבי הבקשה בהתאם להוראת סעיף 18(ג) לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 ותקנה 12(ד) לתקנות תובענות ייצוגיות, תש"ע-2010. דהיינו, על פרסום הסדר הפשרה והבקשה לאישורו להתייחסויות הציבור ועל העברתו לעיון היועץ המשפטי לממשלה והמפקחת.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 15-12-24004 תמר נ' בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ

1

11. חברי הקבוצה לא הגישו התנגדויות או בקשות לצאת מהקבוצה, ואיש מהם לא התייצב לדיון שהתקיים ביום 20.3.2018 בעניין אישור הסדר הפשרה (להלן: "דיון האישור"). בא כוח היועץ המשפטי לממשלה, עו"ד ארז שטיינברג (להלן: "ב"כ היועמ"ש"), הודיע ביום 19.3.2018 כי הוא אינו מתנגד להסדר הפשרה.

6

ב. עיקרי הסדר הפשרה

12. להלן עיקרי הסדר הפשרה אליו הגיעו הצדדים שלפניי. מובהר כי האמור לעיל הוא תיאור לא ממצה של הסדר הפשרה, וכי בכל מקרה של סתירה בין התיאור שיובא להלן לבין נוסח הסדר הפשרה, יגבר נוסח הסדר הפשרה (אלא אם מהקשר הדברים עולה כוונה אחרת).

א. הגדרת הקבוצה – חברי הקבוצה הוגדרו בהסדר הפשרה (סעיף 3.1) כך: "כלל קבוצת לקוחות הבנק שהם יחידים או עסק קטן כהגדרתם בסעיף 1 לכללי הבנקאות, אשר תעריפון יחיד/עסק קטן חל על חשבונם, ואשר חשבונם חויב בגין שירות או פעולה בעמלה בסכום העולה על סכום או שיעור העמלה שהיה נגבה מהם בעד אותו שירות או פעולה לפי תעריפון עסק גדול, ושהם זכאים להחזר בהתאם להסדר פשרה זה".

ב. עילות התביעה – עילות התביעה נגד הבנק פורטו בסעיפים 19-28 לבקשת האישור, והן כוללות: הפרת סעיף 9ט לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), תשמ"א-1981 וסעיף 2(ב) לכללי הבנקאות; הפרת חובה חקוקה לפי סעיף 63 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] (להלן: "פקודת הנזיקין"); רשלנות לפי סעיף 35 לפקודת הנזיקין; עשיית עושר ולא במשפט לפי חוק עשיית עושר ולא במשפט, תשל"ט-1979 (להלן: "חוק עשיית עושר ולא במשפט"); הפרת הסכם לפי חוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973 וחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א-1970.

ג. התחייבויות המשיב – ביחס לעתיד, התחייב הבנק כי "יגבה עמלות, בהתאם לדינים הרלוונטיים, ובכלל זה בהתאם לכללי הבנקאות ולהנחיות הפיקוח על הבנקים" (סעיף 3.2 להסדר הפשרה). ביחס לעבר, התחייב הבנק להשיב את הסכומים המפורטים להלן:

(1) להשיב לכל אחד מבין קבוצת התובעים, באופן רטרואקטיבי, סכום בשיעור של 85% מההפרש בין העמלות שנגבו מהם בפועל בתקופה הרלבנטית לבין סכום העמלות שהיה נגבה מהם אילו היה מוחל עליהם תעריפון "עסק גדול", בגין הפעולות של פדיון ניירות ערך ישראלים וזרים, כמוסבר ומפורט בסעיפים 3.3, 3.3.1 ו-3.3.2 להסדר.

על פי האמור בהסדר, הבנק מעריך את סך ההחזר לקבוצה בגין סעיף זה בסך של לפחות 265,200 ש"ח (85% מתוך סכום כולל של לפחות 312,000 ש"ח).

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 15-12-24004 תמר נ' בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ

- 1 (2) להשיב לכל אחד מבין קבוצת התובעים, באופן רטרואקטיבי, את מלוא ההפרש בין
2 הסכום שנגבה בפועל בתקופה הרלבנטית לבין הסכום שהיה נגבה אילו היה מוחל
3 תעריפון "עסק גדול", בגין הפעולה של המרת ניירות ערך בשיטת ADR/GDR, כמוסבר
4 ומפורט בסעיף 3.3.3 להסדר.
- 5 על פי האמור בהסדר, הבנק מעריך את סך ההחזר לקבוצה בגין סעיף זה בסך של לפחות
6 1,262 ש"ח.
- 7 (3) סוכם כי ההשבה תהא בתוספת ריבית בשיעור קבוע וסופי של 8.7% אשר משקף את
8 הפרשי הריבית וההצמדה הממוצעים לכל התקופה הרלבנטית (ראו סעיף 3.4 להסדר).
- 9 **מגנון ההחזר** : במסגרת ההסדר סיכמו הצדדים את אופן ההחזר כדלקמן :
- 10 (1) ההשבה תבוצע בפועל תוך 60 ימי עסקים מיום אישור הסדר הפשרה על ידי בית משפט
11 זה.
- 12 (2) ההחזר לחבר קבוצה המחזיק בחשבון פעיל אצל הבנק יבוצע על דרך של זיכוי חשבון
13 העו"ש שלו בבנק (ללא חיוב בעמלה בגין ביצוע ההחזר).
- 14 (3) למי מבין חברי הקבוצה שאינו מחזיק בחשבון פעיל בבנק במועד ביצוע הסדר הפשרה
15 ויימצא זכאי להחזר בסכום שאינו עולה על 20 ש"ח, לא יקבל את ההחזר בפועל, והוא
16 יועבר על ידי הבנק כתרומה לפי סעיף 20(א)(3) לחוק תובענות ייצוגיות. זאת, בתוך 90
17 יום מהמועד שבו פסק הדין המאשר את הסדר הפשרה יהפוך לחלוט. יחד עם זאת, כל
18 אחד מבין חברי קבוצה אלה יהיה זכאי לפנות אל באי כוח הקבוצה ולהודיע על רצונו
19 לקבל את התשלום, תוך 30 יום מהמועד שבו פסק הדין המאשר את הסדר הפשרה הפך
20 לחלוט, תוך ציון פרטי החשבון לצורך העברת התשלום. הרשימה תועבר למשיב תוך 7
21 ימים לאחר תום 30 הימים כאמור. במקרים כאלה הסכום לא יועבר לתרומה. האחריות
22 לגיבוש הרשימה האמורה תהיה של ב"כ הקבוצה בלבד (ראו סעיף 3.7 להסדר).
- 23 (4) למי מבין חברי הקבוצה שאינו מחזיק בחשבון פעיל במועד ביצוע הסדר הפשרה ויימצא
24 זכאי להחזר בסכום העולה על 20 ש"ח, יישלח שיק משורטט "למוטב בלבד" לכתובת
25 המצויה ברשות הבנק בתוך 60 ימי עסקים ממועד מתן תוקף של פסק דין להסדר הפשרה.
26 השיק יהיה ניתן לפדיון בתוך 90 ימים ממועד המשלוח. סכומי השיקים שלא ייפרעו בתוך
27 90 הימים האמורים יועברו כתרומה לפי סעיף 20(א)(3) לחוק תובענות ייצוגיות, וזאת
28 בתוך 90 ימים נוספים. יחד עם זאת, חבר קבוצה שהשיק שנשלח אליו לא נפדה יהיה
29 זכאי לפנות אל באי כוח הקבוצה ולהודיע על רצונו לקבל את התשלום, תוך 30 יום לאחר
30 90 הימים לפדיון ההמחאה, תוך ציון פרטי החשבון לצורך העברת התשלום. הרשימה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 15-12-24004 תמר נ' בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ

1 תועבר למשיב תוך 7 ימים לאחר תום 30 הימים כאמור. במקרים כאלה הסכום לא יועבר
2 לתרומה. האחריות לגיבוש הרשימה האמורה תהיה של ב"כ הקבוצה בלבד (ראו סעיף
3 3.8 להסדר).

4 ד. ויתור – סעיף 5 להסדר הפשרה (שכותרתו "ויתור וסילוק") קובע כי :

5 עם מתן אישורו של בית המשפט הנכבד להסכם פשרה זה, המבקשת (התובעת
6 המייצגת), וחברי קבוצת התובעים מוותרים כלפי הבנק ו/או עובדיו ו/או מנהליו
7 באופן סופי בלתי חוזר ומוחלט, על עילות התביעה שבבקשת האישור.
8

9 סעיף 8 להסדר הפשרה (שכותרתו "פסק הדין יהווה מעשה בית דין כלפי חברי הקבוצה")
10 קובע כי :

11
12 עם אישור ההסכם ומתן תוקף של פסק דין להסכם, ובכפוף לכך שהסכם הפשרה
13 לא כדין עד לאותו מועד ע"י מי מהצדדים, יתגבש מעשה בית דין ביחס לכל העמלות
14 הנזכרות בבקשת האישור, ובהסדר הפשרה כלפי התובעת המייצגת וכל קבוצת
15 התובעים, כהגדרתה בסעיף 3.1 לעיל, שלא נתנו הודעת פרישה כדין כאמור לעיל.
16

17 לאור נוסחו של סעיף 8 להסדר, מובהר בזאת למען הסר ספק כי על פי הדין מעשה בית דין
18 שיווצר בעקבות הסדר הפשרה מתייחס אך ורק לעילות התביעה כהגדרתן בבקשת האישור
19 (ראו פסקה 11(ב) לעיל), וזאת כאמור גם בסעיף 5 להסדר הפשרה.

20 עוד יובהר בהקשר זה כך : בהתאם להגדרת הקבוצה (ראו סעיף 11(א) לעיל), מעשה בית דין
21 יחול רק על מי שיהא זכאי לפיצוי על פי ההסדר, והוא יתייחס גם לאותן עמלות לגביהן הוחלט
22 שלא להעניק כל פיצוי. מי שאינו זכאי לפיצוי על פי ההסדר אינו נכלל בהגדרת חברי הקבוצה
23 ועל כן לא יתגבש בעניינו כל מעשה בית דין.

24 ה. המלצה לעניין גמול ושכר טרחה – הצדדים שלפניי הגיעו להסכמות בדבר שיעורי הגמול ושכר
25 הטרחה שיש לפסוק למבקשת ולבאי כוחה, בהתאמה, והמלצתם היא כדלקמן (ראו סעיף 6
26 להסדר) :

27 (1) גמול המבקשת יעמוד על שיעור של 5% מסכום ההשבה בפועל. הגמול למבקשת ישולם
28 על ידי הבנק תוך 30 ימי עסקים ממועד אישור הסדר הפשרה.

29 (2) שכר הטרחה לבאי כוחה של המבקשת והקבוצה יעמוד על שיעור של 15% מסכום ההשבה
30 בפועל ובתוספת מס ערך מוסף. מחציתו הראשונה של שכר הטרחה לבאי כוחה של
31 המבקשת ישולם על ידי הבנק תוך 30 ימי עסקים ממתן תוקף של פסק דין להסדר הפשרה

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 24004-12-15 תמר נ' בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ

ומחציתו השנייה של שכר הטרחה לבאי כוחה של המבקשת ישולם על ידי הבנק תוך 30 ימי עסקים ממועד סיום ביצוע הסדר הפשרה.

ג. אישור הסדר הפשרה

13. הסדר הפשרה שלפניי פוסע בעקבותיו של הסדרי הפשרה בעניין **לפינר**. הוא מהווה לשיטתי הסדר "ראוי הוגן וסביר בהתחשב בעניינם של חברי הקבוצה", מאותם השיקולים שפורטו על ידי בהסדרי הפשרה בעניין **לפינר**, ואשר יוצגו להלן:

(1) **העובדה כי ההסדר גובש על בסיס עמדת המפקחת על הבנקים** – כמובהר לעיל, המחלוקת שבין הצדדים נסובה על האופן שבו יש לפרש וליישם את הוראת ההשוואה שבסעיף 2(ב) לכללי הבנקאות. על רקע זה, נתבקשה ונתקבלה בעניין **לפינר** עמדת המפקחת בסוגיה, והצדדים הגיעו לפשרה על בסיסה.

בנסיבות ענייננו, ברי כי יש ליחס משקל נכבד לעמדת המפקחת, היא הרגולטור הרלבנטי, בנוגע לאופן הפרשנות והיישום הראויים של הוראת ההשוואה. המלצות הפיקוח על הבנקים בבנק ישראל הם שעמדו ברקע חקיקת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון מס' 12), התשס"ז-2007, המקנה לבנק ישראל ולפיקוח על הבנקים סמכויות באשר לעמלות הנגבות על ידי התאגידים הבנקאיים (ראו פרק ב' 2 לחוק שעניינו "פיקוח על עמלות", ובפרט סעיף 9ט"ו שעניינו "תעריפון מלא ותעריפונים מצומצמים"). בהתאם לסמכות העיקרית שנקבעה בחוק, הוסדר בכללי הבנקאות נושא העמלות, ובכלל זאת נקבעה הוראת ההשוואה שבה עסקינן.

על רקע זה, ובהיות המפקחת הרגולטור המופקד על התחום, פשיטא כי עמדתה היא בעלת משקל נכבד בפירוש ויישום הוראת ההשוואה, אם וככל שיידרש להכריע במחלוקת לגופו של עניין. ויודגש, כפי שהובהר בעבר בפסיקה, עמדת הרגולטור בעניין פרשנות חיקוק אינה מהווה סוף פסוק, וייתכן שבית המשפט יסטה ממנה במקרה מתאים. השוו, למשל, ת"צ (מחוזי ת"א) 3179-09-10 **אגרט נ' בנק הפועלים בע"מ** (החלטה המאשרת ניהול תובענה כייצוגית ניתנה ב- 1.8.2013 ע"י השופטת שושנה אלמגור). ואולם, בענייננו, בהתחשב בסבירותה והגיונה של עמדת המפקחת, העובדה כי הסדר 9 הפשרה מבוסס עליה מהווה טעם רב חשיבות התומך באישורו.

(2) **שיעורי ההשבה הגבוהים** – שיעורי ההשבה שנקבעו בהסדר ההשבה (ביחס לעמלות שלגביהן מתבצעת השבה) הם גבוהים ביותר, ונעים בטווח שבין 85% ל-100% (קרי, השבה מלאה) מהפער שבין העמלה שנגבתה בפועל לבין העמלה שהייתה נגבית מהלקוח אילו היה מוחל עליו תעריפון עסק גדול (וזאת מבלי להתחשב בגמול ובשכר הטרחה). זאת, בתוספת ריבית והצמדה.

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 15-12-24004 תמר נ' בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ

- 1 בסך הכול, שיעור הפיצוי הניתן לחברי הקבוצה בעד כלל העמלות הנכללות בהסדר הפשרה
2 הוא גבוה, וקרוב למקסימלי. בנסיבות אלה, סבורני כי הסיכוי שהמשך ניהול התובענה יניב
3 לקבוצה ולציבור תועלת עודפת על זו הגלומה בהסדר הפשרה אינו גבוה, ואינו מצדיק את
4 העלויות הגבוהות הכרוכות בהמשך ניהול התובענה עד תומה.
- 5 14. יצויין כי בקשת האישור בתיק זה התייחסה ל- 17 עמלות, מתוכן 14 עמלות עו"ש ו- 3 עמלות
6 ניירות ערך. הסדר הפשרה מבוסס על ההנחה שאת הוראת ההשוואה ניתן להפעיל רק ביחס
7 לעמלות ניירות ערך, ולא ביחס לעמלות העו"ש, וזאת באופן העולה בקנה אחד הן עם עמדת
8 המפקחת על הבנקים והן עם ההחלטה שניתנה על ידי ביחס לבקשת האישור בעניין **דיאם** זמן
9 קצר לאחר הגשת הסדר הפשרה (ראו פסקה 8 לעיל).
- 10 15. שיקולים אלה, בצד העדר התנגדויות הן מטעם הציבור והן מטעם היועמ"ש, מובילים למסקנה
11 כי יש מקום לאשר את הסדר הפשרה כמבוקש, ולתת לו תוקף של פסק דין.

ד. מינוי בודק

- 12
- 13 16. במקרה שלפניי מצאתי כי ניתן לאשר את הסדר הפשרה ללא מינוי בודק. זאת, בשים לב לכך
14 שההסדר גובש על בסיס עמדת המפקחת ועל הסדרי הפשרה בעניין **לפינר**, שהוא מבוסס על פשרה
15 בשאלות משפטיות, וכי בהתאם להסכמת הצדדים רואה חשבון חיצוני יפקח על ביצועו (ראו
16 פסקה 22 להלן). בנסיבות אלה, איני מוצא שמינוי בודק נחוץ לצורך בחינת ההסדר.

ה. גמול לתובע המייצג ושכר טרחה לבאי כוחו

- 17
- 18 17. כאמור, הצדדים הגיעו להסכמות בדבר שיעורי הגמול ושכר הטרחה וביקשו כי בית המשפט
19 יפסוק למבקשת גמול בשיעור של 5% מסכום ההשבה בפועל ושכר טרחה לבאי כוחה המייצגים
20 בשיעור של 15% מסכום ההשבה בפועל (ראו פסקה 11(ה) לעיל).
- 21 18. בקשה זו של הצדדים זהה לשיעורי הגמול ושכר הטרחה שנפסקו בהסדרי הפשרה בעניין **לפינר**,
22 וניכר כי היא מסתמכת עליהם. לאור נסיבותיו של המקרה, אשר דומות לעניין **לפינר**, מצאתי
23 לנכון לקבל את המלצות הסכמת הצדדים. יצוין כי קביעת שיעורי הגמול ושכר הטרחה בעניין
24 **לפינר** התבססה, בין היתר, על הערכתי את התשומות שנדרשו המבקש ובאי כוחו להשקיע עד
25 לשלב כריתת הסדר הפשרה (ראו סעיף 21 לפסק הדין בעניין **לפינר** שניתן ביום 19.6.2017).
- 26 19. לאור האמור, הגעתי למסקנה כי יש לפסוק למבקשת גמול בשיעור של 5%, ושכר טרחה לבאי
27 כוחה המייצגים בשיעור של 15% בתוספת מע"מ.
- 28

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 15-12-24004 תמר נ' בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ

ו. סוף דבר

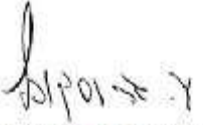
- 1
20. לאור האמור הריני מאשר את הסדר הפשרה, בהתאם למפורט בפסק דין זה.
21. הגמול למבקשת ולבאי הכוח המייצגים יהיה כקבוע בסעיף 17 לעיל. מלוא סכום הגמול למבקשת
- וכן מחצית סכום שכר הטרחה לבאי הכוח המייצגים בתוספת מע"מ ישולמו בתוך 30 יום ממועד
- מתן פסק דין זה. יתרת סכום שכר הטרחה תשולם, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית ממועד מתן
- פסק דין זה, בתוך 30 יום מהמועד בו יינתן אישור בית המשפט בדבר השלמת ביצוע הסדר
- הפשרה.
22. הצדדים יפרסמו, על חשבון הבנק, הודעה בדבר אישור הסדר הפשרה בהתאם לסעיף 25(א)(4)
- לחוק תובענות ייצוגיות בשניים מחמשת העיתונים היומיים הנפוצים בישראל. גודל הפרסום יעלה
- בלפחות 33% על הקבוע בתקנות הגנת הצרכן (האותיות בחוזה אחיד ובתנאי הכלול במידע אחר
- המיועד לצרכן), תשנ"ה-1995. נוסח ההודעה יהיה כמפורט בנספח א' לבקשה לאישור הסדר
- הפשרה, בכפוף לשינויים הבאים:
- (1) בכותרת, יתווסף בסוף המשפט: "בעניין עמלות תעריפון יחיד/עסק-קטן".
- (2) בסעיף 6, במקום "ככל שיינתן, יהווה" יירשם "מהווה"; יימחק המשפט "הסכם הפשרה, ככל
- שיאושר, יחייב את כל הנמנים על הקבוצה".
- (3) בסעיף 7, המשפט ייפתח במילים: "על פי הסדר הפשרה, הבנק ישיב לחברי הקבוצה". לאחר
- מכן ימשיך המשפט כסדרו החל מן המילים "באופן רטרואקטיבי".
- (4) בסעיף 8, יתווסף בסוף הסעיף: "לסכום ההשבה יצטרפו הפרשי הצמדה וריבית ממוצעים
- לכל התקופה הרלבנטית בשיעור קבוע של 8.7%".
- (5) בסעיף 9, במקום "ההשבה תבוצע תוך 90 ימי עסקים ממועד אישור ההסדר על ידי בית
- המשפט" יירשם "ההשבה תבוצע עד ליום [יושלם התאריך המתאים]"; במקום "חשבו פעיל"
- יירשם "בחשבון פעיל"; לאחר המילים "לחברי קבוצה שאינם מנהלים חשבון" תתווסף
- המילה "פעיל"; לאחר המילים "השיק יישלח" יירשם: "עד ליום [יושלם התאריך
- המתאים]". לאחר מכן ימשיך המשפט כסדרו החל מן המילים "ניתן יהיה לפדות".
- (6) בסעיף 11, לאחר המילים "ניתן לעיין בהסדר הפשרה" יתווסף "בבקשה לאישור ובפסק בדין
- המאשר אותו". לאחר המילים "כמו כן ההסדר" יתווסף "הבקשה לאישור ובפסק הדין
- המאשר אותו".
- (7) בסעיף 12, במקום "הוא המחייב" יירשם "הם המחייבים".

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

ת"צ 15-12-24004 תמר נ' בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ

23. המשיב ימסור עד ליום 28.6.2018 הודעת עדכון מגובה בתצהיר גורם מתאים מטעמו, אשר
במסגרתה יפרט את הנתונים הבאים: הסכומים שנמצא כי יש להשיב לחברי הקבוצה בגין כל
אחד מסעיפי ההחזר (סעיפים 3.3-3.4 להסדר); הסכום הכולל אשר הושב לחברי קבוצה
המחזיקים בחשבון פעיל בבנק, על דרך הזיכוי, ומספר לקוחות הבנק שקיבלו זיכוי כאמור;
הסכום הכולל שנשלח באמצעות המחאות ומספר חברי הקבוצה אליהם נשלחה המחאה כאמור;
סכום ההחזר לחברי קבוצה שאינם לקוחות פעילים ושסכום ההחזר המגיע להם נמוך מ-20 ש"ח.
24. בהתאם להסכמת הצדדים, אני ממנה את רו"ח שי ונה כממונה על ביצוע הסדר הפשרה. בכלל
זאת, יהיה אחראי רו"ח ונה לבקר את הסכומים המפורטים בהודעה כאמור לעיל. שכרו של רו"ח
ונה ישולם על ידי הבנק, בכפוף לאישורו על ידי בית המשפט.
25. המשיב ימסור עד ליום 4.11.2018 הודעת עדכון מגובה בתצהיר גורם מתאים מטעמו, המפרטת
לגבי אותם חברי קבוצה אליהם נשלח ההחזר באמצעות המחאה, כמה המחאות נפדו ומהו סך
הסכום הנפדה.
26. המשיב ימסור עד ליום 25.12.2018 אישור על ביצוע העברה לקרן לניהול וחלוקת כספים שנפסקו
כסעד, בגובה סך הסכומים אשר לא נפדו, בצירוף סך ההחזרים לחברי קבוצה שאינם לקוחות
פעילים ואשר ההחזר המגיע להם אינו עולה על 20 ש"ח. להעברת הכספים תתלווה הבהרה כי
ייעוד הכספים על ידי הקרן יהיה למטרה של סיוע לעסקים קטנים.
27. רו"ח שי ונה יגיש עד ליום 2.1.2019 דו"ח המאשר כי הסדר הפשרה יושם כהלכה. לאחר קבלת
דו"ח זה תינתן החלטה בדבר השלמת ביצוע הסדר הפשרה.
28. המזכירות תעביר פסק דין זה למנהל בתי המשפט לשם רישומו בפנקס התובענות הייצוגיות.
- תז"פ: 1.7.2018, 5.11.2018, 26.12.2018, 3.1.2019.
- ניתן היום, י"ב ניסן תשע"ח, 28 מרץ 2018, בהעדר הצדדים.

עופר גרוסקופף, שופט